

LENNART SVENSSON

ANTROPOLIS

<http://lennart-svensson.blogspot.com/>

ETHERION

Böcker av Lennart Svensson på samma förlag:

Den musiske matlagaren, 2007

Eld och rörelse, 2007

Denna bok är utgiven på Etherion Press i Uppsala, januari 2009.
Omslagsillustration och layout av Robert Svensson.

ISBN: 978-91-633-3887-8

INNEHÅLL

Förord

Första delen: Staden

1. Intervjun	11
2. Hur jag fann staden	16
3. På akademien	22
4. Boktornet	26
5. Flygbladen	33
6. Vadan och varthän	39
7. Fabriken	44
8. Det spricker	50
9. "Metropolishatarna"	54
10. Bergverkstan	60
11. Seminariet	67
12. Lysion	70
13. Fripp	75
14. Gunga Surf	77
15. Ut i markerna	81
16. Konstnären	86
17. Skådisen och författaren	91

Andra delen: Metropolis

18. Geridon	101
19. Uppdraget	111
20. Selina	119
21. Mot målet	122
22. Antropolis: dikten	126
23. En revolution i sinnet	131

Tredje delen: Det nya Antropolis

24. Hemma igen	139
25. Far	145
26. Fågelstaden	150
27. Banketten	158
28. Lacq	162
29. Bjudningen	167
30. Predikanten och ingenjören	171
31. Gamla templet	178
32. Nya templet	183

Epilog

FÖRORD

Det var på Barowiak i Uppsala, hösten 1986. Wilmer X skulle spela. De var nog bra, men jag minns också att jag i vimlet före giget träffade David Nettle, som jag kände ytligt. Så vad hände då? Jo, bland annat visade han upp ett *ryskt* cigarrettpaket, blått med en raket och en röd stjärna: "Kosmos" (= *KOCMOC*). Detta imponerade stort på mig, så pass att jag måste dra österut själv och köpa ett sånt där rökverk. Och väl i Leningrad nästa sommar hade paketet ändrat färg något, från mellanblått till mörkblått, men nog var det Kosmos alltid. Den fräna mahorkasmaken var inte att missta sig på.

Ett Kosmospaket (och Leningrad) figurerar i den roman ni nu ska läsa. Det är överhuvud rätt mycket *rökning* i den slår det mig; själv har jag slutat, men rökning har ännu sin mytologiska funktion har jag märkt. Det kan till exempel vara intressant att flagga av samtal med rökning eftersom det ger personerna något att göra vid sidan om, det skapar osökta pauser. Och samtal förekommer minsann i denna roman, dialoger och möten och mer därtill.

Mer därtill? Jodå. Detta är en berättelse om kärlek och uppror, gammal teknik och ny, gurus och älskarinnor och skuggor som rör sig över stadens fasader. Det är en roman skriven av mig, Lenart Svensson, som jag härmed offentliggör.

Så där ja, förordet är igång... Jag vet egentligen inte vad mer jag ska säga här, annat än att ett förord behövs. Det behövs ett förord till denna bok, eftersom jag är en (relativt) okänd författare och läsaren kan känna sig alienerad annars, kastad rakt in i handlingen på en märklig roman. Låt mig då säga att denna story, "Antropolis",

utspelas i framtiden (2165 för att vara exakt), och att staden som är scen för det hela blir tummelplatsen för ideologier, attityder, världsbilder och credon. Det må kallas "filosofisk roman", men det är inte värre än att man också bjuds på en skildring av staden i sig, av flotta middagar och utfärder i tid och rum. Plus lite mer!

Vem är då jag som skriver dessa rader? Jag heter som alla förstår Lennart Svensson och är född i december 1965, vilket i skrivande stund gör mig 42 år gammal. Vaggan stod i Åsele vid Ångermanälven, men sedan 1985 bor jag i Uppsala.

Jag kunde berätta mycket om mig och mitt, frågan är bara var jag ska fortsätta. Jag har en blogg (webbadress på titelsidan) där jag skriver om det ena och det andra, bland annat om min förra bok, "Eld och rörelse". Den gavs ut på Etherion för halvannat år sedan, och har via annonser på bloggen sålt ganska bra. Jag planerar att göra detsamma med denna bok: annonsera den på bloggen och komma med nya inlägg om den då och då, varvat med de sedvanliga texterna om väder och vind, poesi, litteratur, sf, memoarer, hårdrock och esoterica.

"Eld och rörelse" var en novellsamling. Detta är en roman. Det betyder alltså att jag är en fin människa nu, en rekorderlig person som kan utbreda sig om sitt ämne på över 100 sidor. Skämt åsido är det såklart roligt att ha rott en roman i hamn, och om Gud vill och skorna håller så blir det fler romaner.

Förordet närmar sig sitt slut. Jag bär glasögon och har en cykel av märket Monark, en gång bodde jag i Läby, favoritdrycken idag heter grönt te blandat med svart, och på en smärre hylla här bredvid datorn har jag böckerna "Das Abenteuerliche Herz", "The Age Of Fable", "Samtal med Gud" och "Jag är spion", den sistnämnda av den gåtfulle "E.7".

Det får räcka som introduktion. Nu vidtar romanen "Antropolis", med den oförlitnelige Jenro Klao som guidar er genom liv och död och seklers historia, genom titanisk teknik och skimrande andlighet, genom möten och samtal och middagar med utsikt över det fagra Antropolis, staden i viken, staden bland kullarna, staden som är alla städer.

Uppsala i oktober 2008

LENNART SVENSSON

FÖRSTA DELEN: STADEN

10. BERGVERKSTAN

Det var ett stort rum med gulvita väggar, grått golv, ett skrivbord och ett dokumentskåp. I en bokhylla stod några modeller av flygplan, svävare och bilar, och på flygeln ett porträtt av en sockersöt fjälla i blonda lockar. Det var Stacy Chick, Lacqs fästmö. Ingen samurajhustru direkt, men ibland söker man kompletteringar, inte likheter.

Bakom skrivbordet till detta sitt tjänsterum satt Hadar Lacq himself, iförd den sedvanliga polisuniformen i gulockra. Jag överraskade honom läsandets J F C Fuller.

– Så du läser Boney Fuller, den andlige strategen? sa jag.

– Hur så andlig? sa Lacq.

– Han var ju bundis med Aleister Crowley och sysslade med sexmagi och allt...

– Vad inni...

– Men inte med Crowley, antar jag – men vad vet jag. Vilken bok är det?

Det var Grantbiografin.

När jag gjort slut med Viveka gick jag som sagt på en bar, där jag mötte Bungo Dressel som bad mig medla mellan Fripp och Lysion. Det var Lacq som var hjärnan bakom det hela, så för att förstå vad han menade ringde jag upp honom. På telefon klargjorde jag att jag skulle göra som han sa, jag skulle medla – men på mitt sätt.

Med det var Lacq nöjd; att min medling skulle bestå i middagsättning med var och en av kontrahenterna sa jag inte. Sedan pas-

sade jag på att fråga om ett visst museum jag hört talas om, beläget i ett berggrum norr om staden, och på stående fot bjöd Lacq in mig att bese det. Därmed fick jag chans att umgås även med denne militär i mitt summerande av staden, min Grand Tour bland bekanta som jag talat om.

Den 22 maj stegade jag så in på kaserngården, med två byggnader flankerande ett lite finare kanslihus, fasaderna sobert blekgula. Det fanns även förråd och kontor; tack vare att allt upptog en halv kvadratkilometer, hade små korsande gator och såg ut som en liten stad, kallade man det "Regementets stad". Men någon militärförläggning var det inte, Antropolis hade inga fiender och Lacq och hans mannar var numera blott poliser.

Jag hade gått in i kanslihuset och nått ett visst tjänsterum, där min värd nu delgav mig att han förberett en expedition till berget Donosor norr om stan. Museet jag frågat om var inrymt där, i ett berggrum med gamla förråd, verkstäder och hangarer. Med adjutanten Dressel skulle vi bese samlingarna, och strax gick vi tre ner i en tunnel under regementet.

– Vart ska vi? sa jag, och Lacq svarade:

– Till *Bergverkstan*, komplexet heter så. Det finns en underjordisk järnväg.

– Åhå, sa jag.

Dagens expedition verkade bli en trevlig historia, för Dressel bar en ryggsäck med kallskuret och dryckjom.

Vi kom till en större grotta med en supraräls som ledde bort i en tunnel. Över spåret svävade en dressin. Vi satte oss i den och stängde för, och med Dressel vid spakarna bars vi friktionsfritt mot vårt mål.

– Vi ska alltså bese samlingarna, sa Lacq, ett litet militärmuseum. Vi fann det när vi rekade runt i *Bergverkstan* en gång. Någon hade sammanställt det före debaclet vad det verkar; säker förvaring, ett berggrum motstår allt...

– Så fascinerande, sa jag, och jag menade det. Vapen må vara ett fanstyg, men de är även symboler, sinnebilder för de kulturer där de uppstått. Det är skillnad på slaktarkniven och riddarsvärdet.

Vi färdades norrut under Reons västra strand och den by som låg där, Tummelby. Väl framme befann vi oss under det mytiska berget Donosor, i botten våningen till *Bergverkstan*; man kände

immanent bergets närvaro. Vi tog en hiss uppåt, och efter promenad genom kristallupplysta korridorer kom vi till en ståldörr. Dressel tog fram en nyckel och låste upp, och direkt slog doften av vapenolja och metall emot oss. Lyset tändes och vi trädde in i ett rum med diverse blankvapen, spjut och svärd och annat.

Dressel som var militärhistoriker tog av sig ryggsäcken, gick fram till ett vapen, tog loss det ur sin infattning och sa:

–Grekisk lans, år 400 före Kristus. Ett *stötspjut*. Ett basalt vapen, lätt att använda; du kunde sätta det i händerna på en amatör och lära honom hantera det på några dagar. Stöt fram – dra tillbaka. Och sedan paradering med vapnet på axeln och så vidare.

– Konstigt förresten att grekerna var emot pilbågen, sa jag som också läst lite krigshistoria.

–Ja, sa Dressel, det är märkligt. De ansåg det vara den feges vapen. Men samtidigt var deras dyrkade Apollon bågskytt, och Odysseéns slutscen har en bågskyttetävling; att kunna spänna bågen blir mandomsprovet, beviset på att husets rätte herre har återvänt.

Vi gick vidare i detta första rum. Mina ögon föll på ett kort svärd eller en lång dolk. Dressel tog fram den och sa:

–Romerskt svärd, smitt i Toledo. Nu blev det annat ljud i skällan! Ut med den hellenska stilen, dessa vapen var mycket effektivare än lansarna. Men att strida med svärd till fots var också rätt jobbigt, och utöver detta hade romarna sina tunga sköldar. Har vi några sköldar? frågade han Lacq, som sa:

–Kanske i rummet med rustningar.

–Nåväl, det var inte så viktigt. Men det sägs att man lät sköldarna vila mot marken och att man slogs bakom dem, lite hukande så där. Uppåt tio kilo kunde en sköld väga.

–Vad mer vill du se? sa Lacq till mig. Ta den tid du behöver.

Jag visste inte riktigt vad jag ville se, så vi släntrade vidare och besåg hillebarder och hirschfångare, pallascher och pansarstickare. Så kom vi till ett annat rum med *eldvapen*, där vi efter musköter och gevär kom fram till automatvapen.

–Nu tar det sig, sa Dressel. Uppfinningen av krutet var en sak för sig, och när man insåg att kraften i krutgasen kunde driva frammatningen av patroner fick man *kulsprutan*, *k-pisten*, *ak:n* och

så vidare. Ett automatvapen är som en liten motor faktiskt, med åtskilliga hästkrafter; en explosionsmotor, släkt med Ottomotorn.

– En kultur besatt av sånt som smällde, sa jag. Metropolis.

Lacq hummade.

De första eldvapnen vi besåg hade stockar av trä, men sedan blev träet mer sällsynt. Jag anmärkte på detta.

– Visst, sa Dressel. Hantverksmässigheten försvann, man ersatte snidat trä med bakelit och pressad plåt. Smaken må avgöra vad som är vackrast.

– Där sa du något, sa jag, vackra vapen...

– Minsann, insköt Lacq, humanisten faller till föga när estetiken kommer på tal...!

– Ja, sa jag, jag erkänner att det finns snygga vapen och mindre snygga.

– Vad har du för favorit då?

Jag ögnade väggarna och fastnade för en automatkarbin med kolv och stock av trä. Lacq valde en Coltpistol och Dressel en k-pist, som han tog ner:

– K-pist m/45, Sverige. Rekyldriven, inte gasdriven. Består av ett draget rör, är inte smidd; synnerligen enkel, nästan simpel, men använd både här och där, inte bara i det halvt mytiska Sverige. 9 mm, 36 patroner. Inte särskilt stor eldkraft jämfört med den där L1A1:n som du valde, inte samma skottvidd. Men stridsavstånden var ju ofta bara 150-200 meter i dåtidens krig, först då fanns en chans att träffa, så nog gjorde den rätt för sig. Och fällbar axelstock; "nothing beats a folding stock" som någon sa...

Jag förstod inte det där sista, men nickade ändå instämmande. Istället reflekterade jag över landet där k-pisten byggts, "Sverige"; jag undrade var det kunde ha legat. Gammal geografi gällde inte längre; översvämningar och jordbävningar, landhöjningar och -sänkningar hade skapat en delvis ny värld – delvis säger jag, för inget hindrade väl att vi nu befann oss på gammalt svenskt territorium. Eller så befann vi oss någon helt annanstans, det kunde kvitta; detta var Antropolis.

Vi hade besett automatvapen, och därmed kände jag mig klar med vapentitten; matsäcken lockade. Jag skyntade förvisso en laserkarbin på en vägg, med hölje av svart metallkeram, bärhandtag och spegel i mynningen – men dem hade jag sett ute i världen när det begav sig, i händerna på en och annan soldat. Och de

användes ännu av polisen i tyngre sammanhang, så det var inget musealt med dem.

Vi uppsökte ett sidorum med träimiterade plastpaneler, där Dressel dukade fram mat och dryck. Lacq tog oreflektat en slurk öl, fick något fjärrskådande i blicken och berättade om sina minnen från förfallstiden, från tiden av globalt kaos då han upprätthållit ordningen här och där, i stad och land, ingående i olika milisstyrkor.

Han nämnde bland annat en stad där man hade en jättelik kristall som man dyrkade, en naturlig artefakt som skjutit upp ur jorden i stadens ytterkant och som man vallfärdade till, sjöng och dansade inför.

Han började sjunga en av dessa sånger, en bisarr sak av andlig styrka. Själv åt jag ett grovbröd med svamp, sallad och majonnäs, nersköljt med öl, och jag lyssnade glatt på detta och annat Lacq kunde förtälja, om djur och natur och olika äventyr i kaosets värld. Det stora interregnum, kaostiden sedan Imperiet krossats under sin egen tyngd.

Det var ju så att kulturen en dag helt enkelt hade tappat självförtroendet och begått harakiri: "*se hur en tid, hatad av sig själv, begår självmord*"... Den metropolitanska kulturen hade kört slut på sitt krut, nått vägs ände. Imperiet föll, alla de vördnadsvärda institutioner varav civilisationen bestått: EU, FN, USA, IAEA, OAS, ASEAN...

Jag hade själv gått ut i denna värld och sett min del av mörker och fasa, men som tur var fann jag en fristad i Kubu under några år. Denna stad levde som i ett bakvatten, en förbisedd bubbla i tidernas ström. Och tack och lov inträdde efter ett tag den där tröttheten man förmärker i alla konflikter, även i de långa eller kanske i synnerhet där. Ljuset sken åter in, och i det läget fann jag för min del Antropolis.

Jag fann staden, och det slog mig då om det fanns andra Jenro Klaos som funnit andra *antropoler*? Det ryktades nämligen om andra städer som levt upp efter kaoset. Hur var det egentligen med det där? frågade jag Lacq.

—Jodå, sa Lacq, visst hörde jag talas om andra städer innan jag kom hit: Fågelstaden, Det nya Atlantis och Zackelton. De borde blomstra vid det här laget.

Fågelstaden var för sin del ofta i ropet vid denna tid, preliminära kontakter hade upprättats.

När vi var klara med vår förtäring föreslog Lacq att vi skulle se på *flygplanen*. Vi tog hissen ner genom berget och vandrade ut i en hangar med skrovligt tak, rena grottan, och med betonggolv och rader av flygmaskiner parkerade. Det luktade smörjolja, fotogen, galon och gammalt gummi.

– Det var som..., sa jag. Rena flygmuseet!

– Ja, sa Lacq. Inte vet jag hur de hamnat här, men här är de...

Jag började gå längs raden. Jag såg flygande höskrindor, dubbeldeckare och monoplan i metall, och jag såg enorma, pansrade tingestar med fyra motorer och flera tons bombblast. Det var hungliga jetplan med gapande insug, det var grå bumeranger med sick-sackformade utblås, det var glasbubblor och hajtänder och svepande fenor. Numinösa symboler, men också bärare av drömmar. Sist var där ett orangefärgat litet plan, en vassnäst, rakvingad tingest: "Glamorous Glennis" stod det på flygkroppen.

– Så intressant, sa jag. Chuck Yeager, 1947. Bell X-1. Genombröt ljudvallen.

– Åhå? sa Lacq. Det visste jag inte.

– Nej, men detta är maskinen. Ack, sådan faustisk heroism: ensam mot elementen, upp i det blå som skiftar i svart, och på med raketerna och femton minuter i himmelriket... Det var tider det.

– Man kanske skulle skänka det här planet till Gotsis Fripp, sa Lacq. Plocka ur elektroniken och raketmotorerna och låta honom ha det som en prydnad utanför sitt Centralverk, som en faustisk symbol för denne faustiske vurmare. Kanske montera det på ett stativ, som man gjorde med gamla plan förr i världen.

– Ja, det vore kanske en idé, sa jag.

– Det är du som är bekant med honom, sa Lacq. Tala med honom.

– Jag ska tänka på saken, sa jag.

Vi gick mot en dörr i klippan. Via en korridor och ännu en dörr kom vi ut ur Donosor, ut ur Bergverkstan och ut i det fria. Vi stod bredvid hangardörrar i berget, såg ut över en taxibana genom skogen. Jag la ihop två och två och sa:

– Så det finns ett flygfält här också?

– Ja, sa Lacq, annars vore det ju svårt att förstå hur man kunnat få in planen i bergrummet.

– Det förstås.

Vi såg ut över nejden, såg några av Tummelbys utägor och anade stadens brus i fjärran. En gök hoade.